

Jönköpings kristna skolförening
info@jks.se

2020-02-19
1 (26)
Dnr-SI 2019:9466

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Strandskolan i Jönköpings kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Strandskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Strandskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp och analyserar kunskapsresultat i alla ämnen och sedan använder slutsatserna av det arbetet för att utveckla undervisningens kvalitet.
- Att rektor leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att ge alla elever samma möjligheter oavsett könstillhörighet.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkrar att undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas till aktuell elevgrupp så att alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling, stimuleras och utmanas.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn konkretiserar arbetet med att skapa trygghet på skolan så att det bygger på en analys av situationen på skolan.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka inför bedömning och betygssättning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen styr och stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god utbildning i en trygg miljö.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att huvudmannen i sitt systematiska kvalitetsarbete självständigt tar ställning till den uppföljning, analys och bedömning som görs vid skolenheten i syfte att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som finns i författningarna och att de utvecklingsåtgärder som skolan arbetar med är adekvata.
- Att huvudmannen utvecklar rutiner för att, oberoende av rektorn, ta emot och utreda klagomål eller kränkingsanmälningar samt därefter vidta åtgärder.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 17 augusti 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och

resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till joel.axberg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:9466) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att uppföljningen av Strandskolans resultat inte innefattar alla ämnen och att de uppföljningar som görs inte används eller analyseras för att utveckla undervisningens kvalitet.

Utvecklingsåtgärder som genomförs har inte heller någon koppling till en analys av skolans resultatuppföljning. Det framgår vidare att rektorns styrning av skolans jämställdhetsarbete är begränsad, att det inte förekommer något medvetet strategiskt jämställdhetsarbete trots att konkreta behov av det finns i verksamheten.

Granskningen visar därutöver att rektorn inte tydligt leder och styr hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan.

Rektorns uppföljning av kunskapsresultat saknar helhetsperspektiv och det saknas en analys av resultat som ligger till grund för skolans utvecklingsåtgärder

Granskningen visar att rektorn inte följer upp kunskapsresultat mer än i svenska, engelska och matematik, men också att det inte finns någon analys som används för att utveckla undervisningen på skolan. I intervju med rektorn framkommer att den satsning som skolan för närvarande arbetar med och som handlar om ökad lärartäthet inom svenska, engelska och matematik snarare grundas på att de är de viktigaste

ämnena än att det bygger på en analys av vad som behöver utvecklas i undervisningen. Rektorn berättar att det görs en sammanställning en gång per år i svenska, engelska och matematik. På frågan om de följer upp och analyserar resultat ifrån alla ämnen på skolan uppger rektorn att det endast görs en gång per år och att lärarna gör det själva. Rektorn tillägger att de kanske borde göra jämförelser mellan pojkar och flickor men att det går att följa enskilda elevers utveckling genom skolans lärplattform. Lärarna uppger dock att de inte diskuterat kunskapsresultaten i planerad och organiserad form, att det mer varit diskussioner kopplat till enskilda elevers prestationer. Lärarna på låg- och mellanstadiet uppger även att de i första hand bara tittat på betyg och resultat på nationella prov när de gjort utvärderingar.

Skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att det på Strandskolan finns tydliga behov av att arbeta för att säkerställa att alla elever, oberoende av könstillhörighet, ges lika möjligheter och rättigheter men att det inte bedrivs något strategiskt jämställdhetsarbete. I Skolverkets statistikdatabas framgår att det finns skillnader i resultat för årskurs 9 läsåret 2017/18, där flickorna hade högre resultat i samtliga ämnen jämfört med pojkarna.¹ I Skolinspektionens enkät framgår också skillnader mellan flickor och pojkar, där resultaten för årskurs 5 visar att pojkarnas svar ligger högre än flickornas på 7 av 10 områden.² Representanterna för elevhälsan uppger att de, utifrån att lärare reagerat på att pojkar använt nedlåtande ord kopplat till flickor, behöver arbeta mer med jämställdhet. Representanterna tillägger att de inte kommit igång med något medvetet och långsiktigt arbete kring jämställdhet. Även rektorn uppger att det inte finns något systematiskt arbete kopplat till jämställdhet men att de reagerar när situationer inträffar. Flera lärare uppger att jämställdhet behöver följas upp bättre, att skolan behöver ta diskussionen om likvärdiga villkor oavsett kön. En lärare uppger exempelvis att det i vissa klasser finns en jargong som flickorna tycker är jobbig. Flera elever uppger dock att de tycker att flickor och pojkar behandlas lika. Eleverna uttrycker vidare att de inte pratat om jämställdhet mer än vid enstaka tillfällen kopplat till olika incidenter, något som också bekräftas av lärarna. Eleverna säger också att pojkar och flickor i ett ämne sitter uppdelade och att eleverna är nöjda med det.

¹ Skolverkets statistikdatabas, slutbetyg per ämne i årskurs 9.

² Skolinspektionens elevenkät, pojkarnas indexvärden är högre än flickornas på alla områden förutom: stimulans, utmaningar och ordningsregler.

Rektorns ledning och organisering av det pedagogiska arbetet bygger på att personalen får ta mycket ansvar och rektorn arbetar inte aktivt med att utveckla undervisningen

Granskningen visar att rektors ledarskap bygger på att fördela ansvar inom organisationen och att mycket ansvar ligger på lärarna. Rektorn berättar att han försöker sprida ansvar och roller i organisationen för att skapa en känsla av delaktighet hos personalen. Rektorn tillägger att hans ledarskap bygger på tillit, att han tror på medarbetarna. Rektorn berättar vidare att han medverkar vid många av arbetslagens konferenser och att han där också påminner om varje medarbetares ansvarsområden. Lärarna berättar att rektorn skapar sig en bild av skolan genom att han medverkar vid konferenser, men också att mycket sker informellt vid lunch och fika och att rektorn har en öppen dörr. Lärarna uppger även att rektorn inte styr i detaljer, att han delegerar och att personalen får styra mycket själva. Det framkommer även att rektorn inte tar tillräckligt ansvar för att introducera lärare i arbetet, detta trots att andelen lärare på skolan som saknar legitimation enligt den nationella statistiken var 32 procent läsåret 2018/2019. Visserligen finns det, enligt representanterna för elevhälsan, en introduktionsplan för nyanställda men den täcker inte upp den värdegrund som finns på skolan och som uppges "sitta i väggarna". Lärarna uppger därutöver att de i arbetslaget försöker stötta varandra i att introducera nyanställda.

Granskningen visar även att rektorn inte arbetar aktivt med att skapa förutsättningar för lärarna att samverka eller försäkra sig om att det sker ett lärande som ger avtryck i undervisningen. Rektorn berättar att han genom att inte låsa lärarnas ramtid lämnar ett utrymme för samverkan. Lärarna på högstadiet uppger dock att det är svårt att få till en gemensam planeringstid för samverkan inom ramtiden på grund av att många lärare arbetar på mer än en skolenhet. Lärarna tillägger att de skulle ha samverkat mera om förutsättningarna fanns. Lärarna på låg- och mellanstadiet berättar att det sker samverkan på arbetslagstid och att de där har kollegiala diskussioner för att förbättra undervisningen. Vidare berättar lärarna att det inte finns något organiserat arbete för att samverka men att de är en liten enhet och att man pratar med varandra i vardagen. En lärare uppger dock att rektorn har gett dem ett direktiv kring undervisningen, att det ska vara en tydlig start och ett tydligt avslut på lektionerna. Lärarna beskriver därutöver att de inte samverkar mellan stadierna, mer än att ett fåtal lärare undervisar på flera stadier, något som också bekräftas av rektorn.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp och analyserar kunskapsresultat i alla ämnen och sedan använder slutsatserna av det arbetet för att utveckla undervisningens kvalitet.
- Att rektor leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att ge alla elever samma möjligheter oavsett könstillhörighet.

Granskningen visar att rektorn behöver utveckla uppföljningen av skolans resultat så att den omfattar alla ämnen. Men också att resultatet av uppföljningen behöver analyseras och ligga till grund för att utveckla undervisningens kvalitet. I arbetet med att utveckla uppföljningen av skolans resultat och undervisningens kvalitet behöver det även ingå att utveckla ett strukturerat jämställdhetsarbete i syfte att främja elevers lika möjligheter och rättigheter, oavsett könstillhörighet.

Enligt skollagen och läroplanen för grundskolan ansvarar rektorn för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. En viktig utgångspunkt i skolans kvalitetsarbete är att rektorn har god kännedom om nulägesbilden i skolan. Det får rektorn genom att följa upp hur väl verksamheten fungerar. En viktig del i uppföljningen är att rektorn följer upp arbetssätt och metoder i undervisningen och hur det påverkar elevernas utveckling och lärande för att nå de nationella målen. Det är även viktigt att rektorn ger lärarna en återkoppling på uppföljningen av undervisningen.³ Skolinspektionen rekommenderar rektorn på Strandskolan att skapa rutiner och former för systematisk och kontinuerlig uppföljning av kunskapsresultaten och undervisningen i samtliga ämnen. Detta för att rektorn ska kunna skaffa sig en bild av elevernas kunskapsutveckling samt undervisningens kvalitet på skolövergripande nivå. Att rektorn skaffar sig en bild av undervisningen utgör enligt Skolinspektionen en viktig utgångspunkt för analys av elevernas kunskapsresultat, då dessa resultat bör ställas i relation till uppföljningen av undervisningens kvalitet. Det är viktigt att inte missa detta perspektiv i analysarbetet då kännedom om undervisningens påverkan på kunskapsresultaten utgör en väsentlig utgångspunkt för beslut om relevanta utvecklingsåtgärder.

Av läroplanen framgår även att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar

³ Skolverket (2012) Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet, Skolverkets allmänna råd med kommentarer, sid 28-29.

för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, utifrån uppföljningen av elevernas kunskapsresultat, uppmärksammar könsmonster och gör en orsaksanalys som syftar till att ta reda på vad som ligger bakom resultaten. Utöver könsmonster i kunskapsresultat, kan även resultat från elevenkäter, anmälningar om kränkande behandling eller från vad som framkommer i elevhälsans arbete uppmärksammas och analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I denna analys bör utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer ingå. Det som framkommer i slutsatserna av analysen bör sedan påverka planering och organisering av skolans arbete. Rektorn behöver också se till att jämställdhetsperspektivet tas tillvara i alla ämnen och att lärare tar vara på de moment som ges inom ramen för kursplanens centrala innehåll att undervisa om jämställdhet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen på Strandskolan är strukturerad och varierad och att eleverna får ett aktivt lärarstöd. Granskningen visar även att eleverna får medverka i planering och utvärdering av undervisningen, men också att eleverna i undervisningen delvis får reflektera över sitt eget lärande och att lärarna till viss del arbetar med att stärka elevernas motivation och självförtroende i undervisningen. Granskningen visar däremot att undervisningen inte anpassas för att stimulera alla elever att nå så långt som möjligt i sin utveckling mot utbildningens mål.

Undervisningen är varierad, strukturerad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen på Strandskolan är varierad och att eleverna får ett aktivt lärarstöd. Elever uppger att undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter och varierar mellan film, lärarens genomgångar, böcker och teater, vilket även bekräftas i intervjun med lärarna. Lärarna uppger även att de lägger in rörelsepauser vid behov och att de både försöker variera olika moment mellan olika lektioner men också variera inom lektionen. En lärare uppger exempelvis att hen brukar försöka ha tre olika moment under en lektion. Eleverna säger dock att det varierar mellan olika lärare i vilken utsträckning digital teknik används. Eleverna uppger även att de har projekt som spänner över flera lektioner, såsom exempelvis bygga egna fordon i teknik. Eleverna tillägger att lärarna ger ett aktivt lärarstöd genom att lärarna går runt och hjälper elever som räcker upp handen. Detta framkommer även i Skolinspektionens lektionsobservationer där det på lektionerna framgår en personaltäthet som möjliggör för lärarna att bistå elever i klassrummet som behöver stöd, även stämma av med elever som inte räcker upp handen och ber om hjälp.

Granskningen visar även att eleverna får en strukturerad undervisning. Både elever och lärare uppger att det finns en struktur på lektionerna där läraren samlar eleverna utanför klassrummet innan lektionen och att läraren går igenom mål och syfte med lektionen när eleverna satt sig vid sina platser. Eleverna och lärarna uppger även att lektionen avslutas med att eleverna får städa sin bänk och därefter ställa sig tyst vid sin plats innan läraren avslutar. Lärarna uppger att läroplanen styr innehållet med lektionen och att de vid avslut sammanfattar innehållet på lektionen och blickar framåt till nästa lektion. En lärare uppger därutöver att en typisk lektion innehåller en genomgång, en övning att arbeta med tillsammans, "brainbreak" och enskilt arbete i läroboken. Denna struktur framträder också under Skolinspektionens genomförda lektionsobservationer. En representant från elevhälsan uppger att den gemensamma lektionsstrukturen fungerar bra men att avslutningen oftast blir kort och abrupt utan sammanfattning av lektionsinnehållet.

Eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande och det förekommer inslag i undervisningen som stärker elevernas motivation

Granskningen visar att lärarnas arbete med att stärka elevernas motivation och självförtroende i första hand görs genom att variera undervisningen och uppmuntra eleverna. Eleverna uppger att lärarna i de flesta ämnen stärker elevernas motivation att lära genom att låta eleverna spela teater, genomföra dramauppgifter eller praktiska moment och inte bara läser det som står i boken. Eleverna tillägger att rörelsepauserna medför att hjärnan får en paus och att de kommer igång när de känt

sig lite trötta och oengagerade. Lärarna bekräftar att de försöker motivera eleverna genom en intresseväckande undervisning men också att de försöker uppmuntra sina elever och anpassa innehållet till elevernas intressen. Lärarna uppger vidare att eleverna är bra på att uttrycka vad de är intresserade av och komma med idéer som lärarna kan spinna vidare på.

Granskningen visar även att det i undervisningen ingår olika metoder för att planera och utvärdera tillsammans med eleverna, men också att eleverna delvis får reflektera över sitt eget lärande. I granskningen framkommer att eleverna inte ges möjlighet prata och reflektera om olika strategier för att lära sig. Eleverna uppger att de genom ämnesmatriser och genomgångar får stöd i vad de ska lära sig och att de därigenom kan följa sin progression. Eleverna uppger dessutom att lärarna även går igenom det individuellt med eleverna, men tillägger också att lärarna inte brukar prata om strategier för lärande och olika sätt att lära sig. Lärarna uppger att eleverna får skriva reflektioner, sitta i grupper och diskutera kopplat till innehållet på lektionerna. Lärarna på låg- och mellanstadiet berättar även att de i slutet av en vecka pratar med eleverna och frågar om hur veckan har varit. Eleverna uppger därutöver att lärarna brukar lyssna på eleverna när de kommer med förslag kring innehåll i undervisningen. Även lärarna uppger att de brukar fråga eleverna hur de vill arbeta med ett visst område, att de inte brukar bestämma allt i planeringen på förhand i syfte att eleverna ska få påverka. Fler exempel, som lärarna på högstadiet beskriver kopplat till elevernas medverkan vid planering och utvärdering, är kamratfeedback, loggbok och post-it lappar. Lärarna uppger att eleverna då exempelvis får skriva tre bra saker de gjort under dagen. Detta bekräftas av elevintervjuerna där en elev uppger att de ibland får en uppgift som ska genomföras som "biljett" för att lämna lektionssalen och som innehåller frågor kopplade till lektionen som varit.

Undervisningen är inte anpassad för alla elever

Granskningen visar att undervisningen i första hand är anpassad för en medelnivå och för de elever som har svårt att nå godkänt betyg. Av Skolverkets officiella statistik framgår att i stort sett samtliga elever når kunskapskraven för årskurs 6. I statistiken framgår också att samtliga elever i årskurs 9 når behörighet för yrkesprogram på gymnasieskolan men att endast 68 procent av eleverna når kunskapskraven i alla

ämnen.⁴ Av intervjuer med lärare framgår att de lägger mycket energi på de elever som har svårt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och att lärarna på grund av det lätt glömmer de elever som behöver stimuleras. En lärare uppger exempelvis att det är E som uppmärksammas i statistiken, att lärarna därför lägger tid på de elever som behöver stöd för att få ett godkänt betyg och att tiden då inte räcker för att exempelvis ett B ska bli ett A för en elev. Lärarna säger att de genom nivåskillnader i uppgifterna försöker få till att elever med ett B i betyg ska kunna arbeta mot ett A men att det då är beroende av elevens inre motivation. Vidare berättar rektorn och representanterna från elevhälsan att skolan behöver bli bättre på att utmana och anpassa undervisningen till de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rektorn tillägger att det inte enbart får vara ett "mittspår" som inte utmanar de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås och att skolan behöver göra mer på det området. Flera elever uppger att det bara är i vissa ämnen som lärarna ger elever svårare uppgifter när en elev är klar eller tycker att något är för enkelt. Eleverna berättar vidare att det i vissa ämnen där eleverna inte får mer stimulerande arbetsuppgifter är kaos för att eleverna får vänta på varandra eller på grund av att eleverna hittar på egna saker att göra istället. Eleverna tillägger att det i ett ämne är så att elever som är klara får gå runt och hjälpa andra elever. I Skolinspektionens skolenkät ges en delad bild av hur eleverna ser på stimulans i skolarbetet.⁵ Elever i årskurs 5 upplever i väsentligt lägre utsträckning jämfört med medelvärdet för alla medverkande skolenheter att skolarbetet är stimulerande. Elever i årskurs 9 svarar däremot att de i högre utsträckning än genomsnittet upplever stimulans i skolarbetet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkrar att undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas till aktuell elevgrupp så att alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling, stimuleras och utmanas.

⁴ Skolverkets statistikdatabas, behörighet för gymnasieskolan 2019.

⁵ Index 6,0 för årskurs 5 (index 6,6 för samtliga elever som deltog i enkätomgången). Index 6,5 för årskurs 9, (index 5,3 för samtliga elever som deltog i enkätomgången).

Granskningen visar att skolans arbete med att anpassa undervisningen utifrån den enskilda elevens behov och förutsättningar kan utvecklas ytterligare. Visserligen ges det i granskningen exempel på hur undervisningen genomförs så att den är anpassad till att hjälpa elever att nå de kunskapskrav som minst ska nås. Däremot möter inte undervisningen i tillräcklig utsträckning de behov av stimulans och utmaningar som de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås har för att kunna komma längre i sin kunskapsutveckling.

Av skollagen framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning visar att elever som inte ges utmaningar och stimulans riskerar att bli omotiverade, uttråkade och ibland stökiga.⁶

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna med ledning av rektorn utvecklar undervisningen så att den blir stimulerande och utvecklande för alla elever i alla ämnen. Förslagsvis kan arbetet inledas med en inventering av vilka former för utmanande undervisning och uppgifter som en del lärare redan arbetar med. Ett sätt att utmana eleverna är att erbjuda en större variation av uppgifter att välja mellan.⁷ I detta ingår att låta eleverna röra sig in och ut ur så kallade inlärnings- och övningszoner, något som lyfts i Skolinspektionens tematiska analys av utmaningar i undervisningen. I inlärningszonen får eleven ta del av ett innehåll som kräver mer än tidigare för att utveckla nya färdigheter. I övningszonen får eleven möjlighet att öva de nya färdigheterna. Det centrala är att eleverna utmanas på en nivå strax ovanför sin nuvarande förmåga för att ett lärande ska äga rum. Det är också av vikt att elever som utmanas i undervisningen får ett aktivt och tydligt stöd av lärare och inte lämnas själva med sina uppgifter.

⁶ Skolinspektionen (2014), *”Stöd och stimulans i klassrummet – Rätten att utvecklas så långt som möjligt”*.

⁷ Skolinspektionen (2016a) *Utmaningar i undervisningen: Många elever behöver mer stimulans och utmaningar*, Tematisk analys, Stockholm: Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det på Strandskolan delvis finns ett samlat arbete med att skapa studiero, där gemensam lektionsstruktur och ledarskap i klassrummet utgör centrala delar i lärarnas arbete för att skapa en lugn miljö i klassrummet. Dock varierar det mellan lärarna kring hur lång tid det tar och på vilket sätt de agerar för att skapa en lugn miljö i de fall ordningsstörande moment förekommer. Granskningen visar vidare att lärare och rektorn inte kan konkretisera vad skolan gör för att skapa trygghet men också att det inte görs några analyser av skolmiljön som leder till utvecklingsåtgärder i skolans trygghetsarbete.

Granskningen visar att det delvis finns ett gemensamt arbete med att skapa studiero. Det framkommer bland annat i intervju med rektorn att arbetet med gemensamma rutiner kring start och avslut på lektionerna är en del i arbetet med att nå studiero. Rektorn uppger att de gemensamma rutinerna kring lektionen är viktigt, tillsammans med lärarnas ledarskap i klassrummet. En representant ifrån elevhälsan berättar även att rektorn pratat mycket om ledarskap i klassrummet och att det var en av punkterna på den senaste studiedagen. Lärarna uppger att de alltid försöker lösa situationer som stör studieron direkt i klassrummet och att de kontaktar vårdnadshavare om det blir ett återkommande problem med en viss elev. Både lärare och elever beskriver att det oftast är studiero på lektionerna. I Skolinspektionens skolenkät för Strandskolan framträder också väsentligt högre resultat inom området studiero för årskurs 5 och 9 jämfört med snittet för övriga medverkande skolenheter.⁸ Eleverna uppger dock att det är pratigt hos vissa lärare och att de lärarna har mer tålamod innan de säger till,

⁸ Index 6,1 för årskurs 5 (index 5,0 för samtliga elever som deltog i enkätomgången). Index 7,2 för årskurs 9, (index 5,2 för samtliga elever som deltog i enkätomgången).

men att det hjälper när lärarna säger till. Eleverna uppger även att lärarna lägger in rörelsepauserna när eleverna inte orkar koncentrera sig, vilket har en positiv effekt på arbetsron. Eleverna säger att lärarna ibland skickar ut elever som är pratiga från lektionen under 1-5 minuter.

Granskningen visar även att varken lärare eller rektorn kan konkretisera vilket arbete som bedrivs på skolan för att skapa trygghet, men också att det inte finns någon analys av skolmiljön som leder till utvecklingsåtgärder. I Skolinspektionens skolenkät för Strandskolan framkommer en tudelad bild av hur eleverna uppfattar tryggheten på skolan.⁹ Elever i årskurs 5 uppger i enkäten att det finns elever på skolan de är rädda för i väsentligt högre grad jämfört med snittet för samtliga medverkande skolenheter, medan elever i årskurs 9 svarar att de känner sig trygga på skolan i väsentligt högre grad än samtliga medverkande enheter. Både lärare och elever uppger i intervjuer att det finns ordningsregler på skolan och att de i allmänhet följs samt att de vuxna tar tag i problem snabbt. Eleverna berättar att de på skolan bara pratar om värdegrundsfrågor när något har inträffat. På frågan hur de på skolan arbetar för att skapa trygghet uppger både rektorn, lärare och representanter ur elevhälsan att det är ett tryggt klimat på skolan för att det är en liten skola där de ser alla barn. Lärarna på högstadiet kan dock uppge att de tittat på resultatet av skolans enkät och då märkt att de behövde utveckla en tryggare duschmiljö för eleverna på idrotten, dock kan lärarna inte ge något exempel på åtgärder som genomförts utifrån resultaten. En lärare tillägger att de alltid har haft bra resultat på trygghet hos eleverna och att det "sitter i väggarna". En lärare berättar om en elev som bytt till Strandskolan från en annan skola, där "inget speciellt gjorts" när eleven började på Strandskolan men att eleven trots tidigare skolsvårigheter nu deltar i arbetet och har hittat vänner. Läraren framhåller att det är på grund av att skolan är liten och att personalen ser alla elever. Rektorn får i intervjun med Skolinspektionen flertalet frågor kopplat till vad skolan gör och hur de arbetar för att skapa trygghet men han kan inte konkretisera trygghetsarbetet mer än att det bygger på skolans ordningsregler och en kristen värdegrund samt att skolans storlek ger goda förutsättningar för personalen att kunna se alla elever.

⁹ Index 7,9 för årskurs 5 (index 8,3 för samtlig elever som deltog i enkätomgången). Index 9,0 för årskurs 9, (index 7,8 för samtlig elever som deltog i enkätomgången).

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn konkretiserar arbetet med att skapa trygghet på skolan så att det bygger på en analys av situationen på skolan.

Granskningen visar att skolans arbete med att skapa trygghet behöver utvecklas så att det grundar sig i en analys av skolmiljön. Vid tiden för granskningen kan varken rektorn eller lärarna beskriva vilket arbete som bedrivs på skolan för att skapa trygghet. De intervjuade hänvisar till skolans storlek som en avgörande förutsättning för en trygg miljö. Samtidigt framkommer det att kartläggningar av skolmiljön har visat på att det finns områden på skolan där risk för otrygghet identifierats men detta har inte föranlett några åtgärder från skolans sida.

Enligt skollagen ska eleverna erbjudas en trygg skolmiljö. Trygghet är inte bara ett mål i sig, utan också en förutsättning för att eleverna ska kunna inhämta och utveckla nödvändiga kunskaper och värden.¹⁰ För att tillförsäkra eleverna en trygg utbildning behöver skolan systematiskt arbeta förebyggande genom att kartlägga elevernas upplevelse av trygghet i utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att analysera trygghetsresultaten och vidta adekvata åtgärder för att tillförsäkra eleverna en trygg skolmiljö.

Skolinspektionen vill i sammanhanget betona att det är av vikt att alla viktiga delar som kan påverka elevernas trygghet, däribland exempelvis nätkränkningar, omfattas av kartläggningen inför analysen. Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning "Skolors arbete mot trakasserier och kränkande behandling på nätet" kan användas som ett stöd i detta arbete.¹¹ Därutöver vill Skolinspektionen framhålla vikten av att rektorn utvecklar fungerande former för uppföljning och utvärdering av de trygghetssyftande åtgärder som skolan beslutar om utifrån kartläggningen, så att det säkras att dessa ger avsedd effekt eller i annat fall revideras.

¹⁰ Prop. Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, s. 319

¹¹ Skolinspektionen (2016), "Skolors arbete mot trakasserier och kränkande behandling på nätet".

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att lärarna visserligen använder sig av det nationella provet och bedömningsstödet inför bedömning och betygssättning och att det sker samtal med kollegor i vardagen. Däremot framkommer också att rektorn endast i begränsad omfattning ger lärare förutsättningar att regelbundet samverka vid bedömningar. Granskningen visar även att rektorns analys av bedömning och betygssättningen på övergripande nivå är begränsad och att han inte för några diskussioner med lärarna utifrån analyser av avvikelser i betygssättningen.

Granskningen visar att rektorns analys av bedömning och betygssättningen på övergripande nivå är begränsad och att rektorn inte för några diskussioner med lärarna utifrån avvikelser i betygssättningen. Rektorn uppger att han följer elevernas utveckling och lärarnas arbete genom skolans lärplattform där rektorn kan se elevernas omdömen, betygsmatriser och uppgifter som lärarna skapar i undervisningen kopplat till enskilda elevers utveckling. Rektorn uppger även att de på skolan jämför betygsresultat med resultat på det nationella provet, något som också bekräftas av lärarna. I granskningen framgår dock att omdömen och betygsstatistik i första hand förklaras genom bakgrundsfaktorer som inte är kopplade till skolans arbete men också att det saknas en analys av skolans kunskapsresultaten. Statistiken visar att slutbetygen från årskurs 9 i svenska och matematik skiljer sig avsevärt jämfört med resultaten på nationella prov. I matematik fick 54 procent av eleverna ett högre slutbetyg i matematik jämfört med betyget på nationella provet medan 50 procent av eleverna fick ett lägre betyg i svenska jämfört med resultatet på det nationella provet. På en fråga av Skolinspektionen om betyg som sticker ut med högre betygssnitt i vissa ämnen svarar rektorn att det kan bero på att skolan har begränsat med lokaler. Rektorn berättar vidare att undervisningen i dessa ämnen därför sker i halvklass, vilket enligt rektorn kan förklara den högre måluppfyllelsen i dessa ämnen. Rektorn tillägger att eleverna ofta väljer dessa ämnen inom elevens val vilket gör stor skillnad enligt rektorn. I informationen som huvudmannen skickat till Skolinspektionen konstaterar rektorn att betygsstatistiken varierar mellan pojkar och flickor, med den enkla

förklaringen att grupp sammansättningen och elevernas tidigare bakgrund, där många elever börjar på skolan efter årskurs 4, är de enskilt mest avgörande faktorerna för skillnader i resultat på Strandskolan. Lärarna säger dock att de inte vet och inte heller märkt om rektorn gör någon analys kring betyg och bedömning och att rektorn inte har någon dialog med lärarna kring det.

Granskningen visar att det på skolan finns vissa förutsättningar för lärarna att göra likvärdiga bedömningar men att möjligheterna till samverkan mellan lärarna inför bedömning och betygssättning är begränsade. Skolverkets officiella statistik visar att 32 procent av lärarna under läsåret 2018/19 inte var legitimerade.¹² Lärarna uppger att de inför betyg och bedömning använder sig av nationella prov och det nationella bedömningsstödet som stöd utöver att de samtalar med kollegor, vilket även bekräftas av representanter från elevhälsan. Lärarna säger dessutom att rektorn inte är involverad i arbetet med bedömning och betygssättning utan att det är de som lärare som har det övergripande ansvaret för det arbetet. Flera lärare uppger därutöver att de skulle behöva ha fler planerade sammankomster kring betyg och bedömning för att nå en likvärdig betygssättning. En lärare uppger exempelvis att arbetet med betyg och bedömning är en svårighet utifrån att de är ensamma i sina roller och ämnen. En lärare säger också att det inte heller det senaste året har skett något arbete kring betyg och bedömning på nätverksträffarna med andra skolor. Det framkommer även i intervjun med rektorn att samarbetet mellan stadierna, kopplat till betyg och bedömning, är begränsat, vilket även bekräftas av lärarna. Rektorn tillägger att han hoppas att lärarna känner att de har tid och utrymme för självreflektion.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka inför bedömning och betygssättning.

¹² Skolverkets statistikdatabas, skolbladet.

Granskningen visar att skolans arbete med likvärdiga bedömningar och betyg behöver utvecklas. Vid tiden för granskningen finns det visserligen vissa förutsättningar för lärarna att göra likvärdiga bedömningar men det bedrivs endast i begränsad omfattning samverkan mellan lärarna inför bedömning och betygssättning.

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar samt att eleverna ska informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen. Av Skolverkets allmänna råd för betyg och betygssättning framgår att rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg.¹³ Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Det kan även innebära att på skolenheten enas om former för dokumentation.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn ser till att utveckla arbetet med att främja likvärdig bedömning och betygssättning så att det sker under mer strukturerade former och under tydlig ledning av rektorn eller någon annan, av rektorn utsedd personal på skolan. Arbetet behöver organiseras på ett sådant sätt att likvärdighet kan främjas genom sambedömning i alla ämnen och årskurser. En del i detta arbete handlar om att ge alla lärare möjlighet att diskutera hur de bedömer elevernas kunskaper. Lärare behöver ges möjlighet till såväl generell som ämnesspecifik och konkret samverkan i bedömningsfrågor. Det är en fördel om lärare ges möjlighet att samverka med andra lärare inte enbart på den egna skolan men även på andra skolor, då det senare bidrar till att bedömningen blir mer tillförlitlig och inte låter sig påverkas av till exempel lokala "traditioner" eller bedömningskulturer. Skolverkets stödmaterial "Sambedömning i skolan" kan med fördel användas som stöd i arbetet med att utforma fungerande forum för sambedömning.¹⁴ I stöd materialet framgår bland annat ett antal faktorer som gynnar en god sambedömning. En sådan faktor är att lärarna vid sambedömningstillfället diskuterar konkreta elevexempel som representerar en stor bredd av prestationer och elever med olika bakgrund. En annan faktor är att sambedömningstillfället är tydligt strukturerat i form av att det exempelvis sker vid en bestämd tidpunkt och präglas av ett tydligt ledarskap och en

¹³ Skolverket " (2018), *Betyg och betygssättning*, Skolverkets allmänna råd, s. 22-23

¹⁴ Skolverket (2013)) Stödmaterial, *Sambedömning i skolan – exempel och forskning*, s. 15

tydlig arbetsgång. Ytterligare en faktor som gynnar sambedomning är att se till att alla i gruppen får komma till tals och att avvikande uppfattningar ses som en tillgång snarare än som ett hinder.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 8, 8 a, 9-10 och 34-36 §§, 4 kap. 3, 5-8 §§ skollagen

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god utbildning i en trygg miljö.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det visserligen finns en tydlighet i rektorns och huvudmannens roller och ansvar men att huvudmannen inte förhåller sig tillräckligt självständigt till den uppföljning, analys och bedömning av måloppfyllelsen som gjorts vid skolenheten. Trots att skolan i sitt systematiska kvalitetsarbete saknar en uppföljning av kunskapsresultat i alla ämnen samt att kopplingen mellan analys av kunskapsresultat och utvecklingsåtgärder är obefintlig har detta varken uppmärksamats eller efterfrågats av huvudmannen. Granskningen visar vidare att huvudmannen delvis tar ansvar i det långsiktiga arbetet exempelvis genom att säkerställa att skolan har ändamålsenliga lokaler. Granskningen visar däremot att huvudmannen i begränsad omfattning ger rektor ett behovsanpassat stöd. Huvudmannen har inte heller arbetssätt och rutiner för att ta emot och hantera klagomål och kränkingsanmälningar oberoende av rektor.

Granskningen visar att det visserligen finns en tydlighet i roller och ansvarsfördelning mellan huvudmannen och rektor. Däremot förhåller sig inte huvudmannen tillräckligt självständigt till den uppföljning, analys och bedömning av resultat som har gjorts vid skolenheten. I utredningen framgår att huvudmannen är en ideell förening och att det finns en ansvarsfördelning beträffande vad som är huvudmannens respektive rektorns ansvar. Det framkommer i intervju att ledamöterna i styrelsen har delat upp arbetsuppgifterna mellan sig samt att ordföranden också är skolchef i organisationen. Huvudmannen har inte någon anställd på huvudmannanivå enligt ordföranden. Rektorn berättar att huvudmannen skulle kunna styra mera men att de har tillit till organisationen och de som arbetar på skolan. Rektorn uppger vidare att ordföranden ställer frågor till honom kring exempelvis det systematiska kvalitetsarbetet eller praktiska frågor kring lokaler och arbetsmiljöarbete, men också att huvudmannen inte ger något stöd för utvecklingen av undervisningen. Ordföranden för styrelsen uppger att de skaffar sig en bild av verksamheten genom att de besöker skolan vid större

arbetsplatsträffar men också att rektorn medverkar vid styrelsemöten samt att skolan en gång varje år lämnar in en kvalitetsrapport till styrelsen. Detta bekräftas även av rektorn. Visserligen uppger representanterna för huvudmannen att den statistik de har att tillgå är den statistik som finns på Skolverkets hemsida. Samtidigt framgår det i intervju med representanterna att de inte följt upp betygsresultat i alla ämnen utan endast i svenska, engelska och matematik. Huvudmannen kan inte heller redogöra för vilken analys som har gjorts av elevers kunskapsresultat i dessa tre ämnen. Att skolan satsat på extra lärartäthet inom dessa ämnen motiverar huvudmannen med att det är ett val som gjorts utifrån att det är ämnen som eleverna kommer fortsätta läsa på gymnasiet, oavsett vilket program de väljer, samt att goda kunskaper i svenska gynnar eleverna i alla ämnen. Trots att skolans uppföljning av kunskapsresultat är avgränsad till tre ämnen och trots att de utvecklingsåtgärder som har genomförts vid skolan saknar en tydlig koppling till en analys av elevers uppnådda resultat har detta inte uppmärksammat inom ramen för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Detta innebär att huvudmannen inte har gjort en självständig bedömning av verksamhetens måluppfyllelse.

Granskningen visar även att huvudmannen i begränsad omfattning ger rektor ett behovsanpassat stöd i arbetet med att nå en god måluppfyllelse och likvärdighet i utbildningen. I intervju med Skolinspektionen uppger ordföranden att de som huvudman främst ansvarar för ekonomiska ramar och beslutar om större investeringar i lokaler och inventarier. På frågan, hur resurserna fördelas, uppger representanterna att skolan gör en undersökning över vilka elever som har störst behov och att de sedan söker "resurspengar" från kommunen. Visserligen finns det återkommande dialog mellan huvudmannen och rektorn men representanternas beskrivning av vilket stöd som rektorn får i sitt arbete är vag och uppges handla om att huvudmannen "lite nu och då bollar tankar med rektorn". Ordföranden betonar även att de arbetar med att försöka ta fram checklistor för att kunna följa upp att styrdokumentet efterlevs på skolan.

Granskningen visar därutöver att huvudmannen tar ett visst ansvar för att det finns en systematik och långsiktighet i arbetet med att skapa rätt förutsättningar för undervisningens planering och genomförande. I intervju med Skolinspektionen uppger representanterna för huvudmannen att de tar ansvar för långsiktiga utmaningar för skolan genom deras arbete med att ha ändamålsenliga lokaler och att lokaler på senare tid varit fokus då skolan har ett utgående hyresavtal. Representanterna tillägger att de genom personalenkäten uppmärksammat att de i organisationen behöver arbeta mer med kompetensutveckling och att huvudmannen ska ta upp med rektorn kring hur planen för kompetensutvecklingen behöver utformas.

Representanterna uttrycker att de bidrar i detta arbete genom att utbyta idéer med rektorn.

Granskningen visar dessutom att huvudmannen inte har ett fungerande arbete för att, oberoende av rektorn, ta emot och utreda klagomål eller kränkingsanmälningar och vidta åtgärder utifrån dem. I intervju med huvudmannen framgår att misstanke om kränkande behandling och klagomål anmäls via rektorn till ordföranden tillika skolchef, och även att rektor är den person som utreder händelsen men att ordföranden hålls informerad. Ordföranden berättar att han följer upp genom frågor till rektorn om vilka åtgärder som är vidtagna. Detta bekräftas även i intervju med rektorn som tillägger att det sällan inträffar incidenter om misstanke om kränkande behandling.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att huvudmannen i sitt systematiska kvalitetsarbete självständigt tar ställning till den uppföljning, analys och bedömning som görs vid skolenheten i syfte att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som finns i författningarna och att de utvecklingsåtgärder som skolan arbetar med är adekvata.
- Att huvudmannen utvecklar rutiner för att, oberoende av rektorn, ta emot och utreda klagomål eller kränkingsanmälningar samt därefter vidta åtgärder.

Granskningen visar att huvudmannen behöver utveckla det systematiska kvalitetsarbetet så att huvudmannen får en bred bild av elevers måluppfyllelse och kunskapsresultat i alla ämnen men även att det finns en koppling mellan analys och utvecklingsåtgärder. Även om uppföljning, analys eller utvecklingsåtgärder främst tas fram vid skolenheten behöver huvudmannen också ta en aktiv ställning till de skolresultat som har tagits fram och kritiskt granska dessa. Granskningen visar även att huvudmannen behöver utveckla sitt eget arbete, oberoende av rektorn, för att ta emot och utreda klagomål eller kränkningar samt vidta åtgärder.

I skollagen framgår att varje huvudman på ett systematiskt och kontinuerligt vis ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. I förarbetena till skollagen framgår även att huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är

väsentliga för uppföljningen och utvecklingen.¹⁵ Det framgår även att huvudmannen ska ge sina rektorer utbildning och stöd för att de ska kunna fatta välgrundade beslut.¹⁶

I Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning "Huvudmannens styrning av grundskolan" tydliggörs också att de huvudmän som har en genomtänkt styrning där redovisning av skolornas resultat framgår på ett sådant vis att det går att se var målsuppfyllelse nåtts och var förbättringsområden finns också har god kännedom om styrkor och svagheter i skolorna. Att det är en viktig parameter för att rikta resurser till skolan utifrån det aktuella läget.¹⁷ Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen Jönköping kristna skolförening tar en aktiv roll i att utveckla skolans systematiska kvalitetsarbete och ser till att det innefattar kunskapsresultat i alla ämnen. Utöver kunskapsresultat kan även resultat ifrån exempelvis elevenkäter och anmälningar om kränkande behandling ingå. I det arbetet behöver huvudmannen även aktivt och självständigt ta ställning till de uppföljningar, analyser och åtgärder som tas fram vid skolenheten. Resultatet av det systematiska kvalitetsarbetet kan sedan med fördel användas för att stödja rektorns arbete och stärka rektorns förutsättningar att ta sitt ansvar som pedagogisk ledare. Ett exempel på sådant stöd kan vara kompetensutveckling till rektorn inom ett område där huvudmannen i sitt systematiska kvalitetsarbete har identifierat ett utvecklingsbehov.

I skollagen framgår dessutom att huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen men även att huvudmannen ska se till att nödvändiga åtgärder vidtas, om det framkommer att det finns brister i verksamheten. Enligt skollagen ska huvudmännen även lämna information om sina skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen på ett lämpligt sätt. I förarbetena till skollagen framgår även att rutinerna ska innehålla en intern ansvarsfördelning hos huvudmannen.¹⁸ I Skolinspektionens kvalitetsgranskning "Lokal klagomålshantering" framkommer därutöver att det är viktigt för huvudmannen att ha en egen hantering kring klagomål för att ärendena ska få en opartisk utredning.¹⁹

¹⁵ Prop. 2009/10:165, Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, s. 306.

¹⁶ Prop. 2009/10:165, Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, s. 248

¹⁷ Skolinspektionen (2015), "Huvudmannens styrning av grundskolan"

¹⁸ Prop. 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, s. 309

¹⁹ Skolinspektionen (2017), "Lokal klagomålshantering"

Konsekvensen av att rektorn tar emot och utreder klagomål i huvudmannens ställe riskerar innebära att rektorn utreder sitt eget arbete.

Skolinspektionen rekommenderar därför huvudmannen att skapa rutiner och arbetssätt för att oberoende av rektorn kunna ta emot och utreda klagomål. Huvudmannen behöver också informera elever och vårdnadshavare om rutinerna, något som kan göras på flera sätt, såsom genom informationsbrev, information på skolans webbplats och genom skolans lärplattform. Huvudmannen behöver även förtydliga gentemot rektor hur de anser att en utredning ska gå till och vilket ansvar huvudmannen har i förhållande till rektorn i syfte att öka möjligheten för opartiska utredningar.

På Skolinspektionens vägnar

X Renata Grelak

Beslutsfattare
Signerat av: Renata Grelak

X Joel Axberg

Föredragande
Signerat av: Joel Axberg

I handläggningen av ärendet har även utredare Lena Westerman Annerborn och Mats Lindh medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Tre gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- En intervju med representanter för huvudmannen
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektor leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov

och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 5 november 2019 och den 6 november 2019. Besöket genomfördes av Joel Axberg och Lena Westerman Annerborn.

Strandskolan är en fristående grundskola belägen i Jönköpings kommun med cirka 140 elever. Verksamheten omfattar årskurs F-9 och fritidshem. Huvudman för skolan är Jönköpings kristna skolförening, vilket är en ekonomisk förening. Granskningen innefattar grundskolan och huvudmannen.